

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 га-
дзіны апрача сьвята.
Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

„Ліквідацыі“.

У папярэднім нумары ў перадавіцы „Дзе-ж закон“, мы выказаліся проці рас-параджэння адміністрацыйных уладаў у справе ліквідацыі „Грамады“, бо зьяўляем-ся староннікамі дэмакратычнага ладу, апёртага на свабодзе палітычных перакананьняў. Незалежна ад гэтага ведаем, што гэнае распараджэнне не апіраецца на ніводнай уставе, а затым парэчыць аснаўным рэспубліканскім падставам, парэчыць існуючым законам, бо ў рэспубліканскіх дзяржавах адміністрацыйная ўлада — міністры ня маюць права выдаваць ніякіх законаў, ня маюць права выдаваць распараджэнняў не апёртых на ўставах. Мала таго, што распараджэнне аб ліквідацыі Грамады зьяўляецца незаконным, выкананьне яго адбываецца проста, калі можна так назваць, у дзікі спосаб. Ліквідуючы Грамаду паліцыя робіць рэвізіі ў сяброў Сялянскага Саюзу і забірае ад іх рожныя друкі, у тым ліку праграмы і інструкцыі Сялянскага Саюзу. Можна думаць, што польская паліцыя вельмі мала арыентуецца ў беларускім палітычным руху і затым усе беларускія партыі (за выняткам пэўна-ж паўлюкевічаўшны) залічае да Грамады і затым праз нясьведзанаць робіць незаконныя рэвізіі сярод сяброў іншых беларускіх легальных партыяў. Але гэтае дапушчэнне зьбіваецца новымі фактамі. Апрача гурткоў Сялянскага Саюзу — як палітычнае партыі, польская паліцыя выконваючы „сумленна“ загад міністра, зачала і гурткі беларускае культурна-гаспадарчае арганізацыі, зачала гурткі Інстытуту.

На асобным месцы мы падаём вестку аб ліквідацыі паліцыяй гуртка Інстытуту ў Парослах, Беластоцкага павету. Гэная вестка ясна сьведчыць аб тым, да якога абсурду даходзіць польская адміністрацыя на беларускіх землях, выконваючы загады адносна Беларусаў. Але гэты абсурд не вынікае з таго, што польская адміністрацыя робіць гэта нясьведама, а наадварот гэтыя абсурды сумысьле тасуюцца да беларускага адраджэнскага руху, каб усялякімі спосабамі рабіць гэтаму руху перашкоды. Польская адміністрацыя сквалліва халаецца за ўсялякі загад вышэйшай улады і заўсёды тасуе яго ў жыцьці так, каб задаць Беларусам боль.

Яшчэ пры першых арыштах 15 студзеня с. г. паліцыя зрабіла рэвізію ў гуртку Інстытуту ў Парослах і забрала тады кніжкі і пачаткі гуртка. Прочі гэтага цэнтральны ўрад Інстытуту паслаў да старасты пратэст, на які стараста адказаў, што рэвізія была зроблена ня ў гуртку, а ў старшыні гуртка А. Шумскай, а пачаткі кніжкі гуртка былі забраны „do zbada-

Прамова сэн. Багдановіча

ў Сэнаце 10. III с. г. пры дыскусіі над бюджэтам Міністэрства Рэлігійных Вызнаньняў.

(Працяг).

Усё тое аб чым да гэтага часу я гаварыў, гэта — агульнасьці. Галоўнаю рэчай ёсьць тое, што да апошняга часу палажэньне праваслаўнай царквы ў Польшчы ня мае цвёрдых праўных і кананічных падставаў. Замест таго, каб склікаць кананічна праўны сабор і выясьніць і залатвіць гэтую справу згодна з царкоўнымі правіламі і паводле царкоўнага сумленьня ўсяго сабраньня верных праваслаўных, урады самі ўзяліся за справу аўтакефаліі. Некалькі ўжо раз, здаецца п'ядь, ці шэсьць, урачыста браліся, а пасля ўрачыста і абвесьцілі гэтую аўтакефалію, але... відаць і да апошняга часу гэтая справа ня моцна стаіць. Гэтымі днямі, даведаліся мы з газэтаў, што праваслаўны мітрапаліт выяжджае да Сэрбіі, а адтуль у Канстантынопаль у мэтах, як пішуць) „апошняга (кожны раз гэта было апошняе, вырашэньня справы аўтакефаліі праваслаўнай царквы ў Польшчы“. З гэтага ўжо відаць, што паміма ўсякіх урачыстасьцей, паміма ўсякіх прызнаньняў Канстантынопальскага патрыярха (якога ня ведаю на якіх падставах, кс.-сэнатар Мацеевіч лічыць за ўсходняга папэжа, — бо гэтага ня маем) самі тварцы гэтае аўтакефаліі адчуваюць яе нетрваласьць. І нічога дзіўнага, бо паводле праваслаўнай дагматыкі сваю рэлігійную долю можа вызначыць толькі кожная царква сама, як царкоўны народ у параўменьні са сваёю кананічнаю ўладаю.

Але-ж я быў-бы несправядлівым калі-б дэвардзіў, што ў адносінах ураду да праваслаўнай царквы няма нічога новага. Знойдзены ўжо новы сродак зьнішчэньня праваслаўя і адбраьня царквы, дамоў і царкоўнай маемасьці. Сродак гэты — нэо-вунія. Гэтая акцыя звычайна праводзіцца ў наступны спосаб. Пераймаецца ў вунію які-небудзь праваслаўны пастар, звычайна з тых, якія за сваю віну падлягаюць кары з боку сваёй духоўнай улады (а часам і сьвецкай). Пастар гэты абвешчае сваю парафію вуніяцкаю і аддае яе пад дыспазыцыю найбліжэйшага р.-каталіцкага дэкана. Парафіяне пратэстуюць проці гэтага, зьвяртаюцца да сваёй духоўнай улады, якая высылае ім новага пастара, але ўжо ні дамоў, ні царквы, ні зямлі, ні прыладаў, ні царкоўных шатаў з паваротам яны атрымаць ня могуць: усё ўжо стала

ўласнасьцю р.-каталіцкага касцёлу. Гэтак рабілася ў Падароску, Ваўкавыскага пав., у Голамысле, Дзісенскага пав., у Ятвеску, у Дзельтычах і ў многіх іншых парафіях. Мясцовыя і цэнтральныя ўлады вельмі старанна падтрымліваюць гэты далікатны спосаб прысвойваньня чужое маемасьці. Ніякія просьбы, жалобы парафіян аб звароце ім царквы, дамоў, зямлі і царкоўных рэчаў не памагаюць, калі-б знайшлося ў гэтай парафіі два-тры вуніяты на тысячу праваслаўных. Улады ў найлепшым выпадку трымаюць нейтралітэт. Нарэшце, калі здарылася нешта адваротнае, калі адзін перайшоўшы на вунію пастар у Вільні, захацеў вярнуцца да праваслаўя разам з тымі рэчамі, якія Піліп Марозаў забраў з праваслаўнае царквы, дык паліцыя ўжо не асталася нейтральнай але-ж зьявілася адразу і перадала царкоўныя рэчы вуніяцкай царкве. Таксама зазначыць трэба, што калі ў Галіцыі некалькі парафіяў цалком перайшло на праваслаўе, дык у тым выпадку ім не аддаюць царкоўных уласнасьцяў.

І вось яшчэ прыклад. Чатыры жыхары перадместа Вільні Аптаколя, яро знаходзіцца ў значнай адлежнасьці ад іншых царквоў, акрамя сваёй, заўсёды просіць і д'ухоўнае і цывільнае ўлады аб звароце ім для адправы набажэнства забранай царквы, якая стаіць бяз ужытку і чатыры гады просьбы астаюцца бяз выніку. Але калі зьявіўся перайшоўшы на вунію кс. Леснабродзкі, дык дзверы гэтай царквы зараз адчыніліся і пачалося там вуніяцкае набажэнства...

Гавару гэта дзеля таго, каб пераканаць вас у шкоднасьці гэтакіх акцыяў, каб змусіць вас падумаць хоць-бы аб тым, як павінна адбывацца на душах насяленьня існаваньне дзвёх праўдаў: адной для праваслаўных і другое для вуніятаў.

Ізноў паміма волі паўстае пытаньне: каму гэта патрэбна, каб праваслаўны народ і праваслаўныя дзеці аставаліся без малітвы і навучаньня веры? Дзе той „tertius gaudens“, які выкарыстае з гэтых ні для кога, здаецца, не патрэбных пробаў? Робіцца гэта, як відаць, пад дэвізам „ad maiorem Romae gloriam“. Але-ж думаю, што самі праканаліся, што ніякай славы ані для Рыму, ані для дзяржавы, ня вышла з усей авантуры з Піліпам Марозавым. Ці вярта было-б ламаць канстытуцыю, падбураць народ проці ўлады, зьністажаць аўтарытэт польскага духавенства захватам чужое маемасьці, паніжаць аўтарытэт цывільнай улады супрацоўніцтвам у гэтых справах; ці вярта было нават абнаўляць у касцёлах, быўшых царквах, г. зв. іканастансы, якія гэтак яшчэ нядаўна зьніста-

піа“. Прайшло толькі два месяцы, а паліцыя ізноў у тым самым гуртку робіць тое самае, аб чым стараста запярэчыў у сваім адказе. Ці-ж у другім сваім адказе стараста таксама напіша, што рэвізія была не ў гуртку, а ў старшыні?! Калі так, дык нашто-ж паліцыя забіраць маемасьць гуртка, на што-ж забіраць кніжкі і сшыткі таварыства?!

Калі першы раз, скажам рэвізія адбылася абмылова, дзякуючы нясьведамасьці паліцыі, дык нашто-ж была патрэбна гэта другая рэвізія і бяспраўная канфіскацыя маемасьці гуртка Інстытуту??

Адказы на ўсе гэтыя пытаньні гавораць ясна адно: паліцыя хоча наганяць

страх на паасобных працоўнікаў на беларускай ніве, паліцыя хоча адстрашаць сялянства ад запраўдных беларускіх палітычных партыяў і ад беларускіх культурных устаноў. Але ўсё сьведомае беларускае грамадзянства павінна востра пратэставаць проці ўсіх мэтодаў польскае адміністрацыі, якая імкнецца спыніць усялякія праявы беларускага грамадзкага жыцьця. Чым больш улады будуць рабіць перашкоды ў працы беларускіх арганізацыяў, з тым большай энэргіяй і вытрываласьцю трэба нам змагацца з гэтымі перашкодамі. Па нашай старане права, па нашай старане і воля народу.

А. Саюзнік.

жалі, перарабляючы цэрквы на касьцёлы, каб у рэзультата атрымаць гэтакі скандал, які прадстаўляе гэтая ўся справа вуні ў Вільні?

Не згладзіць таго ўражаньня, якое выявіла ў народзе гэтая ўся акцыя і тая музыка, якую ў гэтым годзе выставілі ўлады ў часе праваслаўнай працэсіі, г. зв. іарданскай. Гэта можа ачаравала нейкую маласьведомую старую кабету, але-ж як абурыла гэтая праява толеранцыі высока-культурнага пісьменніка ў Любліне. Карысней было-б не ставячы музыкі, зьвярнуць хоць некалькі адабраных цэркваў.

Наракаецца цяпер на распаўсюджванне камуністычных ідэяў сярод нашага народу і на павялічэньне антыпольскага настрою. Але, калі гэта ёсьць праўда, дык запытаю паноў: хто вінаваты ў гэтым? Хто аддаліў народ ад цэрквы, замыкаючы іх сотнямі, хто забараніў вучыць дзятвы царкоўных сьпеваў і пачаткаў веры, хто вывозіў з Польшчы шчырых і паважных нашых душпаствраў і выкінуў з Польшчы праваслаўную царкоўную інтэлігенцыю, якая магла мець хрысьціянскія ўплывы на народ, хто забараняў чытаць лекцыі на рэлігійныя тэмы? (Гэтакія лекцыі і мне была забаронена ў 1924 годзе). Усё гэта зрабілі ўрады. Нажаль у сваім імкненьні да паліянізацыі славянскіх меншасцей, вы не заўважылі запачаткаваньня нацыянальнага і рэлігійнага іхняга руху. Ці стварылі для іх нацыянальныя школы, вучыцельскія сэмінарыі, украінскі ўнівэрсытэт?

Ці далі магчымасьць свабоднай унутранай царкоўнай арганізацыі на царкоўных саборах і зьездах? Замест таго каб даць магчымасьць злучанай народнай энэргіі найсьці для сябе праўны выхад, — культуральна-нацыянальнага і царкоўна-рэлігійнага абудаваньня пад апекаю канстытуцыі Рэчыспалітай Польскай, вы старанна ў працягу пяці гадоў затыкаеце ўсе дзіркі, недаючы ніякага выхаду гэтай сіле, думаючы пакіраваць яе выключна на сваё нацыянальнае кола. Але-ж памыліліся. Нашоўся яшчэ трэці, які патроху выдлоўбае вашу грэблю і стараецца пакіраваць вяду на свой млын. Гэта той „tertius gaudens“, аб якім многараз папярэджаў паноў. Пабаяліся гэтых рухаў толькі цяпер і ўжо віну складаеце на Беларускаю „Грамаду“. Але-ж тыя лэзунгі, якімі апэрвала „Грамада“ атрымалі ўжо гатовы матэрыял і наляпіла толькі на яго сваю нацыянальную этыкетку, якую і прыцягнула адразу да сябе народныя масы, ня ею ўзгадаваныя. Гэтая этыкетка а ня лэзунгі так абурыла паноў. Гэта відаць з таго, што пабаяліся на т каталіцызму калі стаў гаварыць пабеларуску кс. Гадлеўскі.

Але-ж хваце аб гэтым. Баюся каб паны не залічылі мяне да вялікіх польскіх патрыётаў, бо магу быць толькі звычайным льяльным гра-

мадзянінам, бо не вучыўся шанаваць прысягу на маёвх курсах „маральнага аздаруленьня“. Перадусім гавару гэта для добра царквы, але тым гарачэй, што ня бачу, каб інтарэсы царквы сталі ў які-колечы няўхільнай супярэчнасьці з інтарэсамі дзяржавы.

У гэтакім кірунку на канчатку леташняга году ў імя беларускіх і расейскіх колаў, працуючых у арганізацыях у Вільні, я зляжыў Ураду мэмарыял. На гэта гляджу як на апошнюю, можа ўжо трох спозненую, спробу заахваціць урад узяцца ўтварыць тое сягоньня, што трэба было зрабіць ужо даўно.

Дык праўда. Гэтакія, якіх вымагае самае жыцьцё, адносінаў паміж урадам і іншымі вызнаньнямі, бачылі мы ў гэтай самай Вільні, дзе на нашых вочах адбыліся зьезды польскіх стараабрадцаў і магамэтанаў. Урад не перашкаджаў ім свабодна арганізаваць свае цэнтральныя ўрады і самым тых асобаў, у рукі якіх тыя верныя хацелі даручыць свой лёс; толькі праваслаўныя пазбаўлены гэтага прывілея. Чуў я, што мітрапаліт ужо даўно падаў заяву аб дазвол на сабор, але да апошняга часу не атрымаў на гэта нават і адказу.

Чым аб'ясніць гэтакія адносіны да праваслаўных? Вы часта паказваеце на мінуўшчыну, на тое, што самі некалі царпелі ўдзік ад праваслаўя пры царскіх урадах. „Гісторыя імсьціца!“ — калісь пагражаў з трыбуны „Дзяржаўнай думы“, на колькі памятаю, пасол Парчэўскі. Хоць і не разумею, дзеся чаго мы мусім браць на сябе грахі расейскага ўраду, але відаць, што мы сталі ахвярамі таго пагражаньня. Хіба паны думаеце, што гэтае гістарычнае права ня можа датыкаць Палякоў? Мы таксама не анальфэбты ў падзеях Польшчы, Украіны і Беларусі і ведаем паны, што ня выграем, калі пачнем разрахоўвацца фактамі нашай мінуўшчыны. Можа быць, што тое, што перажылі паны ў часе забораў, было караю лэсу і ці не гатуеце адносінамі да нас новай кары для сябе!

Ці ня лепш было-б перастаць рахавацца гістарычнымі грахамі, прыхіліцца да жыцьця, каб стварыць для яго, пакуль яшчэ ня позна, новыя падставы. Умацаваньне нацыянальнай сьведомасьці нашых меншасцей затрымаць Вам ужо ня ўдасца. Ня ўдасца, як відаць, і асіміляцыя нас пад рэлігійнымі паглядамі. Інтарэс гаспадарства вымагае ад Вас стаць, раней стаць, на тое становішча, якое ёсьць згоднае і з праўдай і з моцай дзяржавы.

(Далей будзе).

3 жыцьця пад Польшчай.

Закрыцьце сэсыі Сойму і Сэнату.

Дэкрэтам п. Прэзыдэнта ад 25 г. сакавіка закрыта звычайная і бюджэтовая сэсыі Сойму і Сэнату. Разам з закрыцьцем уставадаўчых палатаў спынілася праца і ўва ўсіх камісіях.

Да польска-савецкіх перагавораў.

Распачаліся ўступныя перагаворы паміж Польшчай і Саветамі. Польскі пасол прыяжджаўшы ў Варшаву пасыла канфэрэнцыяў са сваім урадам выехаў ізноў у Маскву. Нябаўна маецца ехаць у Маскву міністар замежных справаў Залескі.

Барацьба з камунізмам.

Сярод западазронных асобаў у камунізме ў Варшаве адбыліся рэвізіі і арышты. Гэтакія штукі адбываюцца гэта ўжо мо' тысячны раз.

Страшныя цыфры.

Дырэктар дэпартаменту аховы здароўя ў міністэрстве ўнутраных справаў у Варшаве заявіў прэсавай канфэрэнцыі, што ў Польшчы па аблічэньню яго ўраду ёсьць 700.000 сухотнікаў. Таксама і на іншыя хваробы людзей хварэе ў Польшчы большы процант чым у іншых дзяржавах. Па яго думцы прычынаю вялікай хворасьці насяленьня ў Польшчы ёсьць галіта і цяжкае жыцьцё шырокага агулу жыхарства.

Вугольная прамысловасьць.

У мэтах канкурэнцыі польскай вугольнай прамысловасьці з заганіцаю, польскі ўрад абніжыў тарыфу перавозкі вугалля чыгункамі.

Скандал цераз прэсу.

№ 82 польскае газэты „Głos Codzienny“ канфіскаваны за артыкул „Widmo policmajstra Meysa“, які падаваў весткі аб выпадках з высокім рэпрэзэнтатарам польскай паліцыі, нейкім палкоўнікам у адным з варшаўскіх дансінгаў.

Як упісацца у Беларускі Сялянскі Саюз.

Падпішчык, які добра зразумеў, што Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца партыяй, якая запраўды адважна бароніць інтарэсы нашага сялянства, павінен неадкладна ўпісацца ў свой Саюз. З гэтае мэтай трэба паслаць у Цэнтральны Камітэт аткрытку (Вільня, Завальная 6—5) з просьбай прыслаць бланкеты заявы і анкеты, інструкцыі і праграму.

Поэтыцкае творства Фр. Грышкевіча.

К Л И Ч.

Як шопат пушчы шэпчуць ў аддалі
Трывожыць клетку схапленнага льва,
Так шопат Волі ў паветрай хвалі
Трывожыць грудзі, дзе душа мая
Закута скомліць і грызе аковы...
Каб вольным вокам глянуць на сьвет новы.

* * *

Ты сягоньня спомніў мне
Аб далёкай старане,
Дзе дуб з хвойкай таёмна гавора;
Аб далёкай старане
Ты сягоньня спомніў мне,
Дзе да сонца маліўся я ўчора.

Ты сягоньня спомніў мне
Аб далёкай старане,
Дзе палее крывавае бура:
Аб далёкай старане
Ты сягоньня спомніў мне,
Дзе грамзюляць кайданы панура.

Ты ня знаў, што мне яна,
Гэта ў далі старана
Свае казкі паветрам гавора;
Бо Яна ў мяне адна,
Гэта міла старана;
Там да сонца маліўся я ўчора.

НЯ ШТУРХАЙ!...

Ня штурхай старога абломка нагою,
Пабач, нейка рыска наскробана там;
Павер, гэта рыска ёсьць Славаю нам,
Мой мілы, калі ты сягоньня са мною...
Ня штурхай старога абломка нагою.

* * *

Разьбіўся звон стары,
Нячутна звону Славы
І мёртва ціш з гары
Кладзецца ў ніз на травы:
Заціх той вежы мур,
Скуль некалісь, што сьвята
На крыльях дзікіх бур
Галосна і крылата
Ляцела песьня ў даль
І тонам чаравала,
Як кіт між морскіх хваль,
Дно сьвету грунтавала.
Замоўк, разьбіўся звон,
Адзіна гордасьць вежы
І сьціх чароўны тон,
Ня чуюць песьні межы
І цудны краскі іх...
Разьбіўся звон у вежы
І на векі ён заціх.
Шчарнелі вежы мур,
Здаліся дзікай буры;
Пад імі дзед стары
Сядзеў як гроб пануры:
Сядзеў і ўпарта ў выш
Страляў балючым зрокам,
Дзе ночны глыбаў ціш
Кланялася ваблокам.

Г І М Н.

Для Цябе, Беларусь, наша праца,
Для Цябе з сэрцаў нашых б'е жар:
Станем дружна да працы ў рад, брацьця!
Зложым труд свой на Волі аўтар.

На Твае, Беларусь, шыр палеткі
Ўцягне з сталі гартованы плуг,

І Твае ў белай вопратцы дзеткі
Ў школе змыюць знак «верненькіх слуг».

За Цябе, Беларусь, мільёны
Стануць родных вясковых сыноў
І гучнай песьні галосісты звон.
Паплывудь ад краёў да краёў.

* * *

Праца, праца для Народу
Зродзіць вольна-сьветлы час,
Ад усходу да заходу
Хай працуе кожны з нас!

Гэй да працы! Гэй да працы!
Дружна у шэрэнгу стаць,
Гэй да працы! Гэй да працы!
Будаваць і асьвячаць.

На палетак дзірвановы
Гр'э цягнуць сталёвы плуг,
А для школы гмах дубовы —
Хай крапчэе родны дух!

Гэй да працы! Гэй да працы!
Дружна у шэрэнгу стаць,
Гэй да працы! Гэй да працы!
Будаваць і асьвячаць

Ад куточка — да куточка,
Як шырокі й доўгі край:
Дзе пануе страшна ночка
Засявай і асьвячай!

Гэй да працы! Гэй да працы!
Дружна у шэрэнгу стаць,
Гэй да працы! Гэй да працы!
Будаваць і асьвячаць.

Святкаванне 9-х угодкаў абвешчання Незалежнасці Беларусі.

Вялікае нацыянальнае свята Беларускага Народу 25 г. сакавіка ў 9-я ўгодкі абвешчання Незалежнасці Беларусі распачалося набажэнствам у касцэле св. Мікалая.

У часе набажэнства хор паяў беларускія нацыянальна-касцельныя песні.

На гэтым набажэнства прыйшло амальшто ўсё беларускае грамадзянства бяз розніцы кірункаў. Ня было відаць толькі тых нямногіх асобаў, якія на словах гэтак старанна бароняць працоўны беларускі народ.

Пасля набажэнства кс. Татарыновіч з запалам энтузіязму сказаў навуку галоўным чынам зазначаючы, што наша адраджэнне будзе трывалым і запраўды моцным тады, калі Беларускае Народнае адраджэнне духова, калі ўсё свядоміцца ў сваёй нацыянальнай прыналежнасці і калі будзе правадзіць адраджэнне ў духу Хрыстовай Эвангеліі. У сваёй прамове кс. Татарыновіч у вельмі прыгожых словах адзначыў дзень нашага нацыянальнага свята абвешчання Незалежнасці Беларусі і касцельнага свята Дабравешчання.

Пасля набажэнства ў касцэле, адбылося набажэнства ў праваслаўным Прэчысценскім саборы. І там ізноў тая-ж самая беларуская сямейка пасылала свае гарачыя малітвы аб хутчэйшым здзяйсненні нацыянальных Ідэалаў і аб дараванні Беларускаму Народу лепшай долі ў самай блізкай будучыне.

На гэтым закончылася адна частка святкавання.

А 7 гадз. вечара ў салі „Жоржа“ адбылася ўрачыстая акадэмія. На гэтую ўрачыстасць сабралася беларускае грамадзянства і запрапанія госьці з літоўскага, польскага і жыдоўскага грамадзянства.

Распачаўся абход урачыстасці прамоваю пасла Ярэміча, які ў кароткіх словах адзначыў увесь сэнс і мэты святкавання.

На яго прапазыцыю памяць пагіблых змагароў за Беларусь ушанавалі ўставаўнем.

Пасол Рагуля ў сваёй прамове выказаў гістарычны ход і лёс Беларускага народу і адчытаў устаноўную Грамату Рады Беларускай Народнай Рэспублікі ў Менску ад 24 сакавіка 1918 года, якою 25 таго-ж сакавіка была абвешчана Незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі.

З прывітаньнямі ад прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцей першым выступіў ад імя Літоўскага Народу грамадзянін Вялецкі, які па прывітаньні прысутных і пасля пажадання здзяйснення беларускіх нацыянальных імкненняў зазначыў, што ўсе апякуны над Беларусі стараліся ўсыпіць яго і вечна трымаць у пялёнках не даючы яму падняцца на ногі. Але-ж ня глядзячы на гэта Беларускае Народнае адраджэнне стаў на ногі, аб гэтым сведчыць акт 25 сакавіка 1918

году. Паміж іншым грамадзянін Вялецкі сказаў, што ў працягу некалькіх вякоў Літоўскі і Беларускае Народы жылі супольным жыццём, нашы прадзяды, дзяды і бацькі жылі згодна, жывем згодна і мы і нашы дзеці і ўнукі; спадзяюся, будучы жыць таксама згодна.

Пасля грамадзяніна Вялецкага выступіўшы з прамоваю адвакат Міцкевіч, які адзначыў, што паміж Польскім і Беларускамі Народамі існуе непаразуменне і далей у сваёй прамове выказаў пажаданні, каб для добра абодвух братніх народаў, якнайхутчэй наступіла зразуменне інтарэсаў і патрэбаў абодвух народаў.

Наступны прамоваю адвакат В. Абрамовіч адзначыў, што ўся демократыя нашага краю імкнецца да самастойнага жыцця, а дзеля гэтага самага Ідэя Беларускага Народу ня чужая многім Палякам і закончыў пажаданнем здзяйснення Ідэалаў Беларускага Народу.

Далей выступалі з прамовамі п. Гельман і Я. Станкевіч.

Па заканчэнні прамоваў пасол Ярэміч адчытаў прывітаньня тэлеграмы ад наступных арганізацыяў і асобаў:

Ад Украінскага Нацыянальна-Дэмакратычнага аб'яднання.

„У дзень святкавання адраджэння Беларускага Народу Украінскае Нацыянальнае Аб'яднанне шле прывітаньне і пажаданні здзяйснення нашае супольнае мэты. Д-р Дымітра Лявіцкі“.

Ад старшыні Украінскага Клубу.

„Братом Беларускае як і сабе жадаемо хутчэй збудаваці аб'яднаную, злучаную незалежную Бацькаўшчыну. Пасол Казіцкі“.

Ад сэнатара Рубінштэйна і пасла Стучынскага (з жыдоўскага клубу).

„Пасылалем сэрдэчныя прывітаньні з прычыны Беларускага Нацыянальнага Свята. Сэнатар Рубінштэйн. Пасол Стучынскі“.

Ад пасла д-ра Выгодзкага.

„Зычу самадзельнага расцвету Беларусі, шчасця і паспеху. Д-р Выгодзкі“.

Ад украінскага пасла Паўла Васыньчука.

„Няхай жыве Незалежная Беларусь! Павал Васыньчук“.

Ад польскага пасла Плаўскага.

„У дзевятых ўгодкі абвешчання Незалежнасці пасылаю сэрдэчныя пажаданні найхутчэйшага асягнення Ідэалаў Беларускага Народу. Пасол Плаўскі“.

Ад паноў Акуліча і Сьвяневіча.

„Сэрдэчныя пажаданні ў дзень Нацыянальнага Свята пасылаем. Акуліч. Сьвяневіч“.

Ад польскага пасла Людвіка Хамінскага.

„Выражаю жаль з прычыны прымуовае прысутнасці, у дзень Беларускага Нацыянальнага Свята пасылаю выразы надзеі святкавання яшчэ ў нашым жыцці ўгодкаў устанаўлення Вольнай Федэрацыі нашых Вольных Народаў. Людвік Хамінскі“.

Па адчытанні прывітаньняў распачалася канцэртная частка ўрачыстасці, у часе якой хору мужскога пад загадам Янкі Пешкі. Солёвыя нумары канцэрту выпаўнілі гр. гр. Л. Сасноўская і Г. Карузянка.

Хор мяшаны паяў пад загадам Альбіна Стэповіча, пасля чаго выступіў камплект хору мужскога пад загадам Янкі Пешкі. Солёвыя нумары канцэрту выпаўнілі гр. гр. Л. Сасноўская і Г. Карузянка.

Урачыстае святкаванне закончылася гартаткаю і працягнулася да познай ночы, у часе якой прывітаў ад імя жыдоўскае демократы д-р Шабад.

Увесь ход гэтай урачыстасці зрабіў добрае ўражанне на кожнага прысутнага: ува ўсім гэтым святкаванні чулася запраўднае прабуджэнне Беларускага Народу да новага жыцця.

На святкаванні было многа прадстаўнікаў правінцы з беларускіх вёскаў, а таксама слухачы коопэратыўна-гандлёвых курсаў.

НАВІНЫ.

— **Новыя выданні.** Гэтымі днямі вышлі з друку: літаратурна-гаспадарчы мясячнік „Родныя Гоні“ і гаспадарчая часопіс „Саха“, друкавання кірыліцаю.

— **Аб загранічных пашпартых.** Цяпер ужо загранічныя пашпарты можа выдаваць павятовае староства. Плата за пашпарты астаецца тая самая.

— **Аб валасных падатках.** Вышла новая ўстава аб валасным падатку, якая дазваляе на пакрыццё гмінных дэфіцытаў рабіць надбаўкі да дзяржаўнага грамадскага падатку.

— **Ліквідацыя беластоцкага школьнага кураторства.** Беластоцкая школьная кураторыя ліквідуецца. Частка куратарскае тэрыторыі з беларускімі павятамі далучана да віленскае кураторыі, быццам ў мэтах аб'яднання справы беларускага школьнага пытання.

Дауней і цяпер.

Падыходзіць 1 красавіка. Дзень традыцыйны шутак, жартаў, сьмеху, нявіннага ашуканства. Многія ўспамінаюць гэты дзень з усмешкай на вустах і гатуюцца да новага сьмеху. На мяне-ж гэты дзень паганяе нейкі сум, нуду, бо паняволі прыходзіць на памяць дзень 1 красавіка 1925 г. з усёй жудаснасцю, несправядлівасцю, калі польскі ўрад зрабіў гэты традыцыйны „Prima Aprilis“ для многіх сотняў Беларусаў у Наваградзкім ваяводстве. Ясна прыпамінаецца мне, як я 31 сакавіка таго году выехаў з гасцей ад свайго прыяцеля П. з Новай-Вялейкі. Пад аднатонны грэхат калёс вагонаў „ах, як трудна, ах, як трудна“ я аддаўся сваім нерарэчным лютудзеньням. У сваіх мислях я дапускаў усё шуткі, але такой, якая мяне чакала ў доме на т і ў сьне ня бачыў. Як толькі я прыехаў да хаты а 2 гадзіне ў ночы 1 красавіка, зараз-жа акружыла мяне 14 жаўнераў і 3-х паліцэйскіх, сквалі мне рукі, ператраслі ўсяго, перарылі ўсё ў хаце і ў будынках і забраўшы два нумары „Krynica“ і адзін „Сялянскі Доля“ пад сімвай стражай завезлі ў Лідзкі вострог, дзе і прыйшлося прасядзець больш месяца.

Як там жылося і паводзілася, скажу каратка: так як і ў кожным вострозе, а ведаю, што блізу ўсякі сьведым Беларус папробаваў вострожнага жыцця. Скажу тут толькі пра вельмі арыгінальнага „antyprajstowca“ дзядзьку Аўгустына М., каторы правёў там таксама з намі больш месяца. Гэта быў высокі, каля трох аршын ростам, худашчавы стары мужчына. Ня глядзячы на 87 гадоў трымаўся зусім проста; на т валасоў сівых было вельмі мала. У голасе яго, калі ён гаварыў, чулася нейкая павага, станоўчасць, поўнасць, недапускаючая ніякай праціву. Між нас 22 чалавек у адной „celi“

было ўсякаго люду, з усякім сацыяльным і грамадскім становішчам: ахвіцэры, студэнты, вучыцалі, пісары і іншыя. Дзядэка-ж Аўгустын быў селянінам, на т няграмадным, з пад Налібок, Валожынскага пав. Але калі ён пачынаў гаварыць, то ўсе кідалі свае заняткі і гутаркі і з вялікай увагай слухалі „дзядзьку“ Аўгустына. І майстар-жа быў ён раскажываць! Жываты балелі ад сьмеху, як ён раскажываў свае ўраджанні з ядзы чугункай са Століцаў у Ліду, а трэба сказаць, што гэта было яго першая ў жыцці падарожжа па чугунцы. Між іншым, ён нам раскажаў, па нашу агульную просьбу, свой пагляд на палітыку польскіх паноў на вёсцы даўней і цяпер.

„Мне было гадоў 19 калі памёр мой бацька — пачаў ён. Бацька мой быў у вялікай ласцы ў пана, бо быў добра майстра — муляр; паводзілася яму нізгорш відаць, бо пасля яго сьмерці асталося на т некалькі рублёў. Па сьмерці бацькі я ўзяўся шчыра за палешаньне гаспадаркі і яе прыладаў. З гэтай мэтай насам-перш зацягнуў воз да каваля, нацягнуў колы новай шпнай, увагнаў буксы, а пад восі падлажыў падоскі. Рад з свайго возу еду да хаты і як раз на паўдарозе, каля Бродаўкі спатыкаю пана. Я зняў шапку, а пан затрымаў коні і глянуўшы на мой воз пытае: „А, ці добра ехаць, Аўгустын, каваным возам?“ — Вельмі добра, яснавільможны пане — адказаў я. Ты, Аўгустын, прыедзь заўтра зраньня ў двор. Маю да цябе інтэрас — сказаў пан і паехаў. Нічога кепскага ня думаючы, на заўтра запрог я каня ў новы новы воз і пацягнуўся ў двор. Пан яшчэ спаў і толькі аканом убачыўшы мяне неяк злосна ўсьміхнуўся, але нічога не сказаў. Неўзабаве ўстаў пан і вышаў на ганак. Я, здалёк шапку зняўшы, падышоў да яго:

— А, гэта ты, Аўгустын, прыехаў. Вельмі добра! Пачакай крыху. Гэй Бузінскі, звяр-

нуўся ён да аканом, — вазьмі Аўгустыноў воз у вазоўню, а яму укуйце на босую 25 гарачых, каб ён ведаў як езьціць аканомым возам!“ Як пан сказаў, так слугі зрабілі. Пабрыві я плачучы да хаты, дзяржучы у адной руцце каня, а ў другой споднюю часць адзежыны. Але гэта тады не называлася палітыкай. Цяпер справа прадстаўляецца інакш. Я маю ўсяго 2½ дзесяціны зямлі, чатырох сыноў; як дубы хлопцы. Адзін з іх добры сталяр, другі каваль, трэці муляр, а наймалодшы шавец. Вось пры немцах мае хлопцы надумаліся пабудаваць новую хату. Навазілі дрэва збудаваці вялікую, на два канцы, хату. Паставілі дзьве печы з комінамі, павыразалі вялікія вокны, парабілі акянціцы, памалывалі, улажылі падлогу і вышля ў нас ня хата, а проста палац. Паглядзець любя! Сабяруцца вечарком, зімой да нас суседзі, а сыны мае граматыны, пачытаюць газэтку, раскажучы, што на сьвече робіцца, як у другіх старонках жывучы, пагутараць як палешыць сваю долю, хто наш прыяцель, а хто вораг. Пан-жа наш, сын таго што біў мяне за каваньне калёсы, вярнуўся з Расеі і не знашоў у сваім палацы ні аднаго на т вакна; палац той яго блізу зусім разваліўся. Брацца за нараву палацу няма з чым, бо нат хлеба ня меў спачатку. Паклікаць-жа мяне ў двор і забраць ад мяне маю хатку, хоць і харошую, а мне ўсыпаць ізноў 25 гарачых, даўнейшым спосабам ужо ня можна. Пан, як тагды быў панам, так і цяпер ім астаўся: такія-ж слугі, толькі адзетыя ў форму, па прыказу таго-ж пана, хвацілі мяне, зацягнулі, праўда ні ў вазоўню, а на пастарунак і таксама ўсыпалі, толькі больш культурным, вышуканым спосабам і бяз ліку і прывязлі вась сюды ў Ліду. І цяпер гэта называецца „палітыкай“ — кончыў ён свае апавяданьне.

Рыбацкі.

зноў нарушэньне закону.

Законы пішудца дзеля таго, здаецца, каб х выконваць, але-ж на жаль у нас дык робіцца наадварот. І акурат нарушэньне закону робіць ня хто іншы, а сам урад.

Па канкардату, які падпісала Польшча з рымскім папай, ксяндзы павінна былі-б адбываць кары не ўвастрогах, але-ж на практыцы адарылася зусім іншае.

Арыштаванага беларускага каталіцкага ксяндза з Жодзіскае парафіі пасадзілі, у Варшаве ў Магатоўскі вастрог, дзе адбываюць кару зладзеі і другія ўгалоўныя элементы, а не ў кляштары, як абавязуе канкардат. Пратэст у беларускага каталіцкага духавенства віленскі арцыбіскуп не ўважыў і ніякіх крокаў проці нарушэньня цывільнага ўладаю ёю-ж устаноўленага закону не пачыніў.

Протэст гэтага беззаконья Беларускі Пасольскі Клюб заявіў пратэст і ў гэтых мэтах выслана наступнага зместу тэлеграма:

„Віце-прэм'ер, Бартэль, Варшава“.

„Ад імя Беларускага Клуба пратэстую проці пасаджэньня кс. Гадлеўскага, у вастрог Макотаў насупроць канкардату. Пасол Ярэмч. 25-III-1927 году“.

Ксёндз Гадлеўскі быў асуджаны на два гады за тое, што гаварыў на беларускай мове касцельную навуку і вучыў парафіян Беларусаў шанаваць сваю нацыянальнасьць.

Як паліцыя выконвае загад аб ліквідацыі Грамады.

Канфіскаата маемасьці Гуртка Інстытуту.

21-га сакавіка г. г. а 8-ай гадзіне на раныцы 2-х паліцэйскіх са Старасельскага, Беластоцкага павяту К. Міровіч і А. Кежэль зьявіліся ў Парослы ў Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры і зажадалі ад старшыні Гуртка ўсіх кніжак з бібліятэкі (не выключваючы і тых, якія былі перагледжаны староастаю), газэтаў, сшыткоў, пячатакі г. д. А таксама зажадалі выдачы спісу сяброў Гуртка Інстытуту.

На дамаганьне старшыні ад паліцыі паказаць распараджэньне аб гэтай дэкай расправе з Гуртком, паліцэйскія паклікаліся на вусны прыказ камэнданта старасельскага пастарунку і як доказ рэвізіі паказалі абвестку беластоцкага ваяводу аб нелегальнасьці Грамады і НШХ.

Не згаджаючыся з гэтым Гурток запратэставаў проці гэтакага беззаконья, але-ж паліцыя незважаючы на пратэсты зрабіла рэвізію і забрала ўсю маемасьць Гуртка. На знак пратэсту, старшыня Гуртка адказалася падпісаць спісаньне паліцыяў пратакол.

Рэвізіі ў сяброў Сялянскага Саюзу.

Самаволя паліцыі гэтак шырока ахапіла беларускае нацыянальнае жыцьцё, што ў сувязі з ліквідацыяй Грамады перасьледуюцца і сябры Сялянскага Саюзу. Намі атрыманы паведамленьні, што ў сяброў Сялянскага Саюзу робяцца вобсыкі і канфіскауюцца друкі, як праграмы, інструкцыі і статуты, а таксама і газэты „Сялянская Ніва“, і ўсё гэта легальнае залічаецца да нелегальнасьці.

Меж іншым атрымана вестка з Белаавежы, дзе паліцыя зрабіла рэвізію ў сябры Беларускага Сялянскага Саюзу і забрала разам з газэтамі праграму Саюзу і інструкцыі.

Што дзеецца ў сьвеце?

Сытуацыя у Нітаі.

Кантонская армія мае пасьпех. Яна ідзе наперад і загражае ўжо Пэкіну сталіцы Кітаю, дзе яшчэ трымаецца буржуазія. Чужаземцы ўцякаюць на ангельскія і амэрыканскія караблі. Ген. Чанг-Тео-Лін праціўнік Кантону хоча пачаць перагаворы аб прымірэньні з Кантонам.

Нямеччына.

24 сакавіка ў Бэрліне сталіцы Нямеччыны адбылася вялікая камуністычная дэманстрацыя. У дэманстрацыі брала ўдзел да 20,000 чалавек. Дэманстрацыя прайшла спакойна.

Француска-савецкія перагаворы.

Гэтымі днямі паміж Францыяй і Савецкай ідуць перагаворы аб навізаньні добрых адносін. Гэтыя перагаворы з некалькі разовымі перарывамі цягнуцца ўжо даўно. Перашкодаю паразуменьня ёсьць царскія даўгі для Францыі, якіх сучасны савецкі ўрад плаціць ня хоча.

◆◆◆

Да нас пішуць.

Солтыс.

(Капцёўшчына, Гарадзейскай гм., Нясьв. пав.).

У вёсцы Капцёўшчыне ёсьць шмат інтэлігентнаў, але ніхто ня хоча напісаць у газэту аб нашым жыцьці. Прычына гэтага тое, што тутэйшыя людзі вельмі перастрашаны. Праўду сказаць, калі сусед да суседа ідзе папяросу закурць дык і аглядаецца. Галоўны віноўнік гэтага страху наш былы солтыс.

У 1921 годзе гэты пан удёрся на солтыства, а разам з гэтым у паліцыю за конфідэнта. Дачуўшы тады ў сабе моц пачаў ён рабіць крыўды людзям, ды, калі перад панамі хадзіў ён на цыпачках ды падлізваў, сваіх людзей губіў. Калі, бывала, ён намерыцца каго ўтапіць дык ужо ўтопіць не пашкадаваўшы. Прыходзіў ён да камэнданта або да сьледзтвацеля і абгаварываў таго, каго меў на воку. Калі часамі ўрадовец не хацеў верыць яго плёткам, дык кідаўся ён у сьлёзы і кожны гледзячы на яго 60 гадоў ня мог падумаць, каб ён маніў. Тых каго ён тапіў, абзываў бандытамі, зладзеямі, а ўрэшце камуністамі. Нападаў ён на сялянаў проста за нішто: няхай хто ня здойме перад ім шапкі або пераедзе праз яго пшур, дык ужо і чакай бяды. Калі ён бывала ішоў праз сяло, а два-тры мужчыны сайшліся закурць, то ўжо на заўтра было ведама паліцыі, што ў вёсцы Капцёўшчыне была камуністычная сходка дый чыталіся нелегальныя брашуры. Наедзе паліцыя, паарыштоўвае людзей, а як віны ніякай ня знойдзе, дык праз два дні папускае ўсіх дамоў. Толькі валаводзе добрага чалавека. Газэтаў беларускіх выпісваецца рэдка хто ў нас адважыцца, а калі і выпіша, дык баіцца чытаць яе, ды прачытаўшы хавае найдалей у куток. Патрашэўскі сам сябе называў царом ды можа яшчэ брыдчэй. Але на ўсё свая пара, панаваньне кончылася гэтага солтыса, цяпер ужо ён ня мае сілы, скінулі.

М. І—ні.

Тры Гурткі.

(Цярэшкі, Браслаўскага пав.).

Тады калі ў іншых вёсках няма ніводнага гуртка, у Цярэшках іх ёсьць аж тры. Першы гэта гурток Беларус. Інст. Гаспад. і Культуры. Гэты гурток ставіць прадстаўленьні, выпісвае газэты і кніжкі ў беларускай мове, вучыць беларускіх песняў і скокаў. За дзевяць нядзельнага года паставіў ён 2 прадстаўленьні: „Пан Міністар“ і „Сурдут і Сярмяга“. Абедзьве п'есы былі адыграны вельмі добра. Публікі было шмат, усе былі вельмі задаволены, платы за ўваход ня бралі.

Другі гурток гэта Сялянскага Саюзу. Памагае ён у працы інстытуткаму гуртку. У гэты гурток зацягнуліся пераважна сталейшыя сяляне, якія цікавацца газэтамі і кніжкамі.

Але ёсьць вось і трэці „гурток“, які таксама „працуе“. Як толькі падойдзе вечар сабіраюцца сябры гэтага „гуртка“ за карты, у дом Цыррыяна Ів. і пачынаецца газарт. Спярша іграюць у папяросу, а пасля пераходзяць на грошы, дык так заядаюцца, што сядзяць аж да самай раніцы. Калі першыя два гурткі вядуць вельмі карысную працу, дык трэці гурток вельмі шкодны.

Трэба каб першыя гурткі пастараліся зліквідаваць гэны трэці.

А. П.

Аб магістрацкіх парадках.

Крышку хачу пагаварыць аб магістрацкіх парадках нашага мястэчка Клецка. Так за ўезд у мястэчка магістрацкія зборшчыкі бяруць толькі, колькі з каго ім.удасца сарваць. З каго дзесяць грошаў, з каго 20, 30, 50, 70 і г. д. у залежнасьці ад таго ў які дзень едзеш і што вьезеш на прадаж. Калі ў кірмашовы дзень, то даражэй, калі ў звычайны, то таней. Жаліцца на гэтыя ўчынікі зборшчыкаў няма ніякага сэнсу. Будзеш хадзіць цэлы дзень ад аднаго пана да другога нічога не даб'еся і на гэтым кончыцца. А калі і даб'еся свайго, скаргу тваю прымуць, то і тады праўда будзе на старане зборшчыка. Мала гэтага, калі прывядзеш на кірмаш каня ці карову, сьвіньню ці авечку, то і за гэта трэба плаціць па залатоўцы ад галавы. Не прадаў у гэты кірмаш, вядзі ў другі, зноў плаці, так што іншы раз больш заплаціш магістрату чым варты сама карова. Увесь гэты даход, каторы дае пераважна беларускі селянін ідзе на патрэбы мястэчка: брукаваньне вуліц, асьвятленьне, культурныя мэты і інш. На дзель нічога гэтага няма. Паць гадоў плацім за ўезд, за скаціну, а вуліцы, як былі парытыя сьвіньнямі, так і засталіся. Месца для стаянкі падвод каля рынку, як было 100 гадоў таму назад возерам гразі, так яно і цяпер выглядае. Час магістрату падумаць і аб лазьні, гэтай не-

абходнай рэчы ў кожным месце. Жыхары прымушаны да гэтага часу мыцца ў хаце з пэбраў, кадзеў. Праўда, ёсьць адна лазьня прыватная, але памыцца ў ёй некай страшна, захварэць ад яе можна. Агулам кажучы, наш магістрат толькі сябе глядзіць.

Жыхар.

Дровы.

(в. Макаўлян. Сідр. вол., Сакольскага павяту).

Наша вёска вельмі бедная. Лесу свайго ня мае таксама як і выгану. Дык вось часта прыходзіцца нашаму селяніну нясьці кару калі часамі скаціна ўскочыць на панскае або прывязе хто да хаты якое палена дроў. Двух сялян з нашаў вёскі купілі з Ялоўкі бярэзіны. Злажылі дровы на вазы ды паехалі дамоў. На рабоце прыпазьніліся і калі варочаліся дамоў змеркалася. Дарога ляжала каля двара пана Бэра; калі яны пад'ехалі да маёнтку ім заступіў дарогу панскі ляснік са стрэльбай, ня робячы ніякага дапросу паклікаў ён радцу двара і завярнуў вазы ў маёнтак; тут казаў сялянан выпрагчы коні ды ехаць дамоў, а на расправу прыехаць на другі дзень. Калі сяляне трохі запырэчылі, пагразіў ён ім рэвал'вэрам. Прышлі на другі дзень Паплаўскі і Бабіч да пана па вазы. Пан абавзаў іх зладзеямі і пагразіў судом за пакражу яго лесу. Нічога не аставалася зрабіць як ісьці ў паліцыю, каб зрабіла сьледзтва. Прышла паліцыя зрабілі памер калодак, але пні не падышлі. Аднак перадалі справу ў суд. Доказаў не было і панская справа была праіграная, таксама як і ў судзе Акругавым беластоцкім. Так вось Паплаўскі і Бабіч справу выгралі, але дроў не вярнулі, бо суд не прысудзіў іх вярнуць. Каб вярнуць дровы трэба падаваць зноў у суд, казалі ім. Але ці-ж варты пачынаць суд і наймаць адваката за два вазы дроў.

Д. К—л.

НАШАЯ ПОШТА.

Аб'едн. Бел. Студ. Арг.: Вашыя камунікаты і хроніку будзем зьявляць.

Ант. Годзею: Вашага пісьма ня друкуем.

Міколу І.: Дакляраваны Вам ліст крыху спозьніцца.

Сонураку: Ваш ліст атрымалі. Адказ пашлём пісьмом.

Жуку Ю., Скрынніку М., Каўбаску П.: Праграму інструкцыі і заявы паслалі.

А. Кур'яну: Газэту ўвесь час пасылаем Вам.

Польмя: Карэспандэнцы атрымалі, па магчымасьці зьмесьцім.

Пятро Доля: Ваш верш заслабы.

І. Туронку: Ня зусім ясна апісалі сваю справу, затым трудна параіць. Наагул Вашы справы можа вырашыць толькі суд.

Шалесунаму П.: пробны нумар паслалі.

Малчановічу Г., Коначовічу Жаку, Валасэвічу К.: Газэту пасылаем.

Куток сьмеху і сатыры.

(З падслуханых гутарак).

— Чаму гэта на сьвяткаваньні абвешчана ня незалежнасьці ня было часткі беларускага грамадзянства?

— Бо, бачыце, яны якраз гэтай парой гулялі: „Пашыліся ў дурні“.

Яго палавіна.

Ноч у карчме. Сьпіць жьд з жьдоўкаю, а ў калысцы дзіця. Дзіця пачынае плакаць. Жьдоўка ўспакоіла яго. Дзіця пачынае крычаць ізноў. Жьдоўка звачоўваецца да мужа:

— Мойша!... Мойша! Гэта-ж здаецца, што дзіцё ёсьць, як твая палавіна, як і мая палавіна, што-ж ты ня хочаш калыхаць?..

Мойша: Калышы сабе сваю палавіну, а мая палавіна няхай крычыць, бо яно мне не перашкаджае спаць.

Фруктовыя дрэвы (прышчэпы) і ягадныя кусты,

вырашчаныя на месцы ў савадзтве „Мазалёва“ МОЖНА ТАМ КУПІЦЬ У ВЯЛКІМ ВЫБАРЫ.

Заказы прыймаюцца:

Вільня, Завальная 6 кв. 2,

а таксама на месцы ў савадзтве.

Цэны даступныя.